
Προσωπικές σχέσεις των συζύγων

Αγαπητές φίλες,

Στο τεύχος αριθμός 33 σε άρθρο της κ. Σ. Μαστρογαμβράκη για «το νέο οικογενειακό δίκαιο» με τον τίτλο «Σχέσεις των συζύγων από το γάμο. Προσωπικές σχέσεις των συζύγων» υποστηρίζεται η άποψη ότι «σήμερα αν η γυναίκα θα δουλέψει έξω από το σπίτι της ρυθμίζεται με κοινή απόφαση και των δύο συζύγων. Έτσι... η γυναίκα θα έχει το δικαίωμα να ζητήσει την λύση του γάμου αν ο άνδρας αρνείται να συναποφασίσει υπέρ της ασκήσεως της δουλειάς της και η άρνησή του αυτή θα θεωρείται καταχρηστική».

Επιτρέψτε μου να παρατηρήσω ότι η εργασία, τόσο του άνδρα όσο και της γυναίκας, είναι σήμερα συνταγματικά προστατευόμενο ανθρώπινο δικαίωμα, που συνδέ-

εται αναπόσπαστα με την προσωπικότητα του ατόμου και δεν εμπίπτει στις «σχέσεις των συζύγων από το γάμο».

Το αν η γυναίκα ή ο άνδρας θα εργάζεται κατά την διάρκεια του γάμου, δεν είναι αντικείμενο συζυγικής συναποφάσεως, αλλά προσωπικής επιλογής του καθενός.

Άλλο βέβαια είναι το θέμα της συναποφάσεως σχετικά με την φύλαξη των παιδιών και τη φροντίδα του νοικοκυριού, όταν και οι δύο σύζυγοι εργάζονται.

Συνεπακόλουθα λόγω διαζυγίου υπέρ ης συζύγου (ή του συζύγου) που θέλει να εργάζεται, δεν αποτελεί «η άρνηση του συζύγου να συναποφασίσει», αφού τέτοια συναπόφαση για κανένα από τους συζύγους δεν απαιτείται, αλλά η διατύπωση των ατιμωμένων του κατά τέτοιο τρόπο, ώστε

να συνιστά αντικειμενικά ισχυρό κλονισμό για τον άλλο σύζυγο, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 1439 ΑΚ.

Είναι λοιπόν εντελώς περιττό να αναβιώσουμε το φάντασμα της καταχρήσεως δικαίωματος, για να προστατευθεί η γυναίκα, ούτε βεβαίως νοείται διαφορετική ρύθμιση όταν πρόκειται για την εργασία της γυναίκας και διαφορετική όταν πρόκειται για τον άνδρα, όπως αφήνει η αρθρογράφος να εννοηθεί.

Στ' αλήθεια, όταν εμείς, γυναίκες προοδευτικές, φεμινίστριες και νομικοί δεν μπορούμε ακόμη να απαλλαγούμε από τα φαντάσματα του νομικού παρελθόντος, ποιός θα βοηθήσει τις απλές γυναίκες εργαζόμενες ή όχι, που καθημερινά υφίστανται την καταπίεση του ανδρικού κατεστημένου;

Φιλικά

Φωτεινή Νικολαΐδου-Στεργιοπούλου
Δικηγόρος

Η μοναξιά της εγκατάλειψης.

Αγαπητές φίλες,

Μετά από μια σχέση 10 χρόνων, ο άνδρας της ζωής μου έφυγε με μια γυναίκα πολύ πιο νέα από μένα. Νιώθω φριχτά μόνη κι' εγκαταλελειμένη. Όλος ο φεμινισμός του κόσμου δε με σώζει. Ωραία τα λέτε στο περιοδικό σας, αλλά η μοναξιά είναι φριχτή!

M. K. Αθήνα

Εκείνο που προσπαθούμε να κάνουμε εμείς, είναι να βοηθήσουμε τις γυναίκες να συνειδητοποιήσουν την καταπίεση που δέχονται και από την άλλη πλευρά να μάθουν να αντιμετωπίζουν τη ζωή χωρίς δεκανίκι, αλλά να στηρίζονται καλά στα πόδια τους. Η συνειδητοποιημένη

γυναίκα είναι προετοιμασμένη για να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες και τις αντιξοότητες. Δεν προτείνουμε το φεμινισμό σα φάρμακο που σώζει από ασθένειες και δυστυχίες. Θέλουμε να βοηθήσουμε τις γυναίκες να βρουν τον αληθινό τους εαυτό, να λειτουργήσουν σαν αυτόνομες ανθρώπινες υπάρξεις, που ανήκουν στον κόσμο και στη ζωή. Ο κόσμος και η ζωή δεν είναι μόνο «ο άνδρας της ζωής» σου, καλή μας φίλη, είσαι και χίλια άλλα πράγματα. Πάρε κουράγιο να τα ζήσεις. Δεν έγινες άχρηστη επειδή ένας άνθρωπος δήλωσε με τη συμπεριφορά του ότι δε σε χρειάζεται. Αν η ηλικία σου τον βάραινε είναι γιατί εκείνος αισθανόταν γέρος. Ανώριμος είναι

και δυστυχής αν πιστεύει ότι μόνο οι γυναίκες μεγαλώνουν.

Μα ναι, καταλαβαίνουμε και την ερημιά σου και τον πόνο σου, και δεν είμαστε εξωγήινα πλάσματα όσες αγωνιζόμαστε για την απελευθέρωση της γυναίκας. Ο φεμινισμός μας είναι ένας φεμινισμός γυναικείας αλληλεγγύης. Θα χαρούμε να μάθουμε ότι καταφέρνεις να ξεπερνάς τις δυσκολίες του. Κι' αν το θέλεις, μπορεί να κάνεις χίλια πράγματα μαζί μας.

E.K.